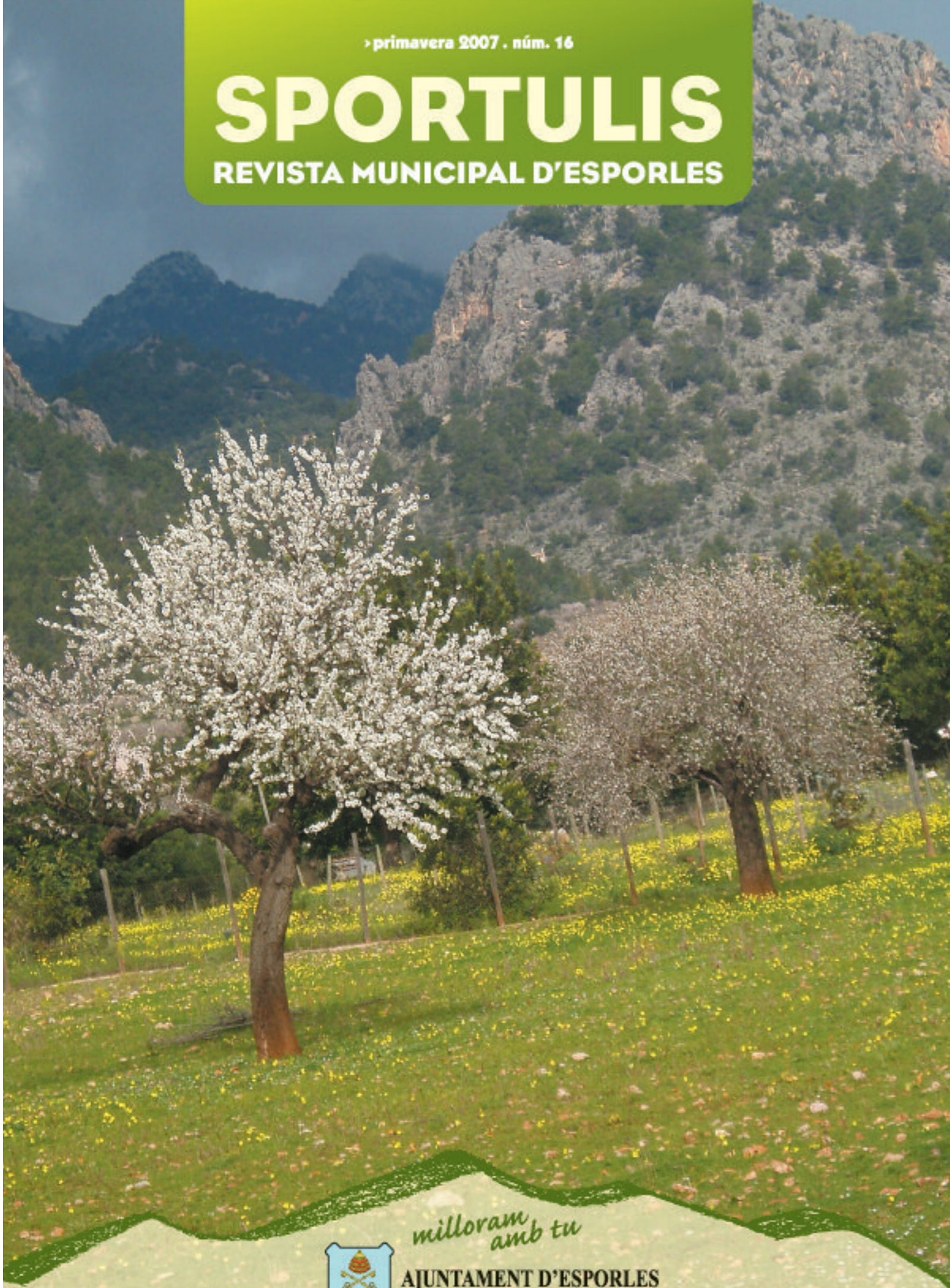

> primavera 2007 . núm. 16

SPORTULIS

REVISTA MUNICIPAL D'ESPORLES

*milloram
amb tu*

AJUNTAMENT D'ESPORLES
ILLES BALEARS

SUMARI

> ESPAI D'OPINIÓ	2
Esporles opina / Cartes dels ciutadans / Convid a tothom...	
> PARLEM DE... CULTURA	4
Cor d'Esporles / Escola de Música / Els mitjans de transport dels nostres avantpassats / El racó dels externs	
> PARLEM DE... EDUCACIÓ	8
L'Escoleta Municipal	
> ENTREVISTA	8
Parlem de... Eugènia Balaguer Estela	
> BIBLIOTECA	9
25è aniversari de la Biblioteca Municipal / Els meus primers quatre anys a la Biblioteca / Activitats de la setmana de Sant Jordi / Nova col·lecció de guies de viatge / Novetats	
> PARLEM DE... ESPORT	12
Activitats extraescolars / Les gimnastes d'Esporles	
> JOVENTUT	13
Activitats / Punt d'informació laboral	
> ACCIÓ SOCIAL	14
Què fer amb el moix de carrer / L'Associació Amics dels Animals-Esporles i els moixos / Quantes vegades pot parir una moixa?	
> AJUNTAMENT	15
8 de març / Excursió de la gent major d'Esporles a Pollença / Resum de les actes / La nostra població / Espai 21	
> COOPERACIÓ	19
Voluntaris a Nicaragua	
> SERVEIS SOCIALS	20
El Centre d'Estades Diürnes participa amb el Carnaval / Campanya sobre l'Ús Racional del Medicament / Taller per a familiars cuidadors / Suport psicològic per a familiars de malalts d'Alzheimer o altres demències / Serveis Socials: a prop teu	
> CULTURA, COSA DE TOTS	21
Saps on és? / Saps qui és? / Solucions del número anterior / Test esporlerí / Dites / Poesies / Glossa	
> ENTRAM A LA CUINA DE...	23
Cañ Toni	
> MIRADA ENRERE	23
> PASSATEMPS	24
> AGENDA	24
> LA FOTO	contraportada

COORDINACIÓ <
Olga Terrasa

EQUIP DE REDACCIÓ <
Lurdes Noguera
Pilar Tous
Bartomeu Garau
Magdalena Sastre
Olga Terrasa

COL·LABORADORS <
Xisca Arbós
Margalida Carrió
Magdalena Sastre
Sèbastià Andreu
O.N.G. Esporles al Món
Bernat Homar
Associació amics dels animals d'Esporles
Peter Trias
Suyapa Ginard
Xisca Mesquida
M. Teresa Comas
Escola de música i dansa
M. Antònia Font
Bartomeu Garau
Escoleta Municipal
Pere Sobirats
Vicenç Vidal
Rafel Joan
Antoni Verd
AMPA C.P. Gabriel Comas i Ribas
Montse Monmany
Francisca Balaguer
Aina Oliva
Antoni Bauça
Biel Frau
Pep Alemany
Isabel Vich

FOTO DE PORTADA <
Xisca Mesquida

DISSENY I MAQUETACIÓ <
Inrevés

EDITA <
Regidoria de Cultura, Esports i Temps Lliure

Dipòsit legal: PM 920-2004 · Imprès en paper reciclat

[Els articles publicats a aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors]

1r Premi Ajuntament: Veig fort

Tercer premi: Marilyn

Premi especial: Pingüins

2n Premi Ajuntament: Un altre món és possible

Primer premi: Bols de Drze

3r Premi associació de concertants: Bands de núcies

1r Premi associació de concertants: Joekuy

Segon premi: Limpieza Legroño

> Esportes opina

Aquesta secció es reforma una mica i els esporlerins i les esporlerines són els qui ens diuen quines coses els hi agraden i quines s'haurien de solucionar al nostre poble.

ÉS D'ADMIRAR

FRANCISCA COLOM

Que el poble encara conservi el seu encant, que sigui agradable visitar-lo i passejar pels seus carrers, on encara es poden contemplar arbres i façanes ben conservades.

ÉS DE LAMENTAR

La depuradora d'Esporles, que ja no dóna l'abast a depurar les aigües brutes del poble i en moltes ocasions ofereix un lamentable perfum a l'entorn, i aboca aigua en penoses condicions al torrent.

XISCA ARBÓS

La nombrosa i animada participació d'enguany a sa Rua, que malgrat la pluja que va caure tot l'horabaixa, no va fer desistir les colles que volien lluir les seves disfresses i carrosses.

Que en moltes ocasions no hi hagi bosses, per recollir els excrements dels cans, als expenedors repartits pel poble. El ciutadà que es queixa no sap si no les reposen o algú se les enduu.

TERESA COMAS

L'èxit de la iniciativa dels responsables de la biblioteca d'organitzar l'exposició commemorativa i les activitats de la celebració dels primers 25 anys de la biblioteca municipal, i la bona resposta de públic.

Que encara hi hagi conductors que pensin que el carrer és seu i no respectin normes, ni de trànsit, ni d'urbanitat, oblidant el respecte envers els seus conciutadans i deixin el seu cotxe sobre la voravia.

FRANCISCA MIR

Els canvis de direcció del trànsit a un tram dels carrers Jaume I, Mossèn Alcover i Coliseu, ara al menys es pot circular sense haver de maniobrar o aturar el cotxe cada moment.

L'estat d'alguns indrets de ses Rotgetes, pels fems als voltants dels contenidors, que no se sap si és problema de la recollida o dels mals costums d'alguns veïns que no ho treuen quan toca.

MARIA RIUTORT

Que hagin fet una davallada pels cotxets i cadires de rodes a la voravia, al pas de vianants que hi ha davant la papereria al carrer Joan Riutort.

Que encara no s'hagi fet el mateix a altres punts, tant de la carretera com a diversos carrers, on es fa difícil el trànsit amb rodes per les voravies.

PERE BOSCH

La paciència de l'arquitecte municipal, que ha de compartir despatx amb la maquinària del rellotge de l'ajuntament i aguantar, sense interrompre la tasca, l'estrèpit cada vegada que sonen les hores.

Que molts propietaris de cans tirin els seus excrements, dins la bossa, però a les garingoles dels arbres, o senzillament els permetin defecar al mig del carrer i ho deixin talment com als carrers Filadores o Estricadors.

> Cartes dels ciutadans

Sempre he sentit a dir que les persones en fer-se velles es tornen com infants, i jo aquests dies he donat voltes pensant quins són els símptomes.

Tots hem sentit a dir que les persones majors esdevenen com infants quan tenen capricis o s'encaperroten amb alguna cosa, etc. però això ho feim tots: vells i joves.

Per a mi, entre d'altres coses, tornar com infants és deixar de preocupar-se massa per les coses i seguir la corrent que ens marquen les circumstàncies i els esdeveniments. Una persona en arribar a una certa edat i haver passat tota mena d'aconteixements bons i dolents, es fabrica una espècie de barrera per tal de subsistir, de seguir la vida i anar endavant, de protegir-se dels disgustos i només gaudir de les coses que li agraden. Diríem que es fa un poc egoista i tanca els ulls a tot allò que no vol veure. I no és això en realitat el que fan els infants?

La naturalesa és més sabia del que ens pensam i si param esment ens adonam que ens ajuda en moltes ocasions.

Tot aquest preàmbul per contar-vos una ninada que vaig protagonitzar les passades festes de Nadal. La veritat és que no em fan gaire il·lusió; ara que em faig gran em fan un poc de mandra, són moltes les feines i molts els maldecaps, les compres, etc. i malgrat passi gust, i molt, d'estar amb tota la família, acab rebentada. Els petits s'ho passen "pipa": no tenen escola, el Pare Noel i els Reis Mags fan que esdevinguin dies meravellosos i plens de joia. Per a mi aquests dies ho eren els més feliços de l'any.

I es veu que dins jo hi havia alguna cosa que em demanava gaudir d'alguna manera de les festes i oblidar-me en tant que fos possible d'allò que m'esperava. L'oportunitat la vaig trobar en llegir el programa de festes que havia fet l'Ajuntament.

Sempre m'ha fet il·lusió volar, no com un ocell sinó anar amb avió, amb helicòpter, en globus...

Què vos he de dir, vaig passar per alt totes les incongruències que duia el programa i em vaig creure que el dia 28 de desembre de l'any 2006, aquesta "nina", es passejaria en globus per Esporles.

No va caldre anotar la data, jo la vaig tenir ben present les dues setmanes abans del dia 28.

La il·lusió que tenia no em deixava dir-ho a ningú, es pot dir que aquesta notícia em va fer més lleugeres les festes de Nadal.

Bé, què vos he de contar més? Ja vos ho podeu imaginar, vaig ser la innocent del poble, però no em sap greu, tot el temps que vaig gaudir pensant en tot el gust que podria passar no m'ho llevarà ningú.

Algunes persones no poden comprendre que no veies que era una innocentada amb tots els disbarats que posava el programa, però dins el meu interior hi romania la innocència de l'infant, que moltes vegades acluca els ulls davant la realitat per tal que prevalgui la il·lusió, i la meua era veure Esporles des de l'aire, gaudir de les seves belleses i fer fotos meravelloses amb la meua màquina i enviar-les als meus amics i bravejar de poble bonic i in-

comparable. No n'estic gens empegueïda, per uns dies vaig passar molt de gust.

Vaig seguir la broma (que va pagar en Kake) i vaig fer una denúncia a l'Ajuntament per no haver complert amb tots els actes anunciats en el programa oficial de les festes. I que per molts d'anys ens puguin enganyar tan innocentment i que no perdem mai el sentit de l'humor tan necessari per anar pel món. Perquè ja n'hi ha prou amb les innocentades grosses que ens fan molts polítics. En fi, crec que tots som un poc innocents. Qui no llegeix els diaris...

P.D. Per si vos interessa a la pàgina d'internet Kon-Tiki ofereixen vols amb globus per 150 més el passatge a Barcelona, per menys de sis persones no el fan. Si algú està interessat ja m'ho direu

Xisca Balaguer

Resposta:

Si et serveix de consol et podem dir que no vas ser l'única que hi va caure, varen ser moltes les persones que ho esperaven. I l'edat no hi té res a veure perquè s'ho cregueren des de joves de 16 fins a majors de 80.

Gràcies per enviar-nos la carta i per no perdre mai el bon humor i la il·lusió.

> Convid a tothom...

Aquesta vol ser una revista del poble i per al poble, on tothom tenguí un raconet per expressar-se. Si voleu participar en alguna secció de la revista o bé publicar qualsevol tipus d'article, petit treball d'investigació, creació literària, etc., o bé fer-nos arribar alguna opinió, queixa, advertència, enhorabona, afalagament, fotografia..., us podeu posar en contacte amb l'equip de redacció:

- > Tel.: 971 611 000
- > Correu electrònic: biblioteca@ajesporles.net
- > Adreça: Biblioteca Municipal. C/ Quarter, 39

ESPERAM LA VOSTRA COL·LABORACIÓ

> Cor d'Esporles

La Junta Directiva del Cor d'Esporles juntament amb tots els membres que la formem, us informam que aquest any 2007 es celebra el 20è aniversari de la seva creació, per la qual cosa s'està treballant de valent en la preparació per la gravació i/o enregistrament d'un CD amb el millor repertori de cançons d'aquests darrers anys, i en la organització d'una exposició visual al Centre de Dia de les seves activitats.

Tot això està previst que es porti a terme el mes de juny, juntament amb alguns concerts amb altres corals convidades i culminant la festa amb el típic i acostumat Concert per les Festes de Sant Pere.

Estau TOTS i TOTES convidats a qualsevol d'aquests esdeveniments. Us anirem informant puntualment.

> Escola de música

JASOM AQUÍ UN ALTRE COP EN XAVIER I EN PEP LLUÍS RECUPERATS DE "S'EMPATX" DEL SOPAR DE NADAL QUE CONJUNTAMENT VAN OFERIR ELS ALUMNES I MESTRES DE L'ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA I DANSA I LA BANDA LIRA ESPORLERINA. LA VERITAT ÉS QUE LA GRAN QUANTITAT DE GENT QUE HI VA ASSISTIR, VA SORTIR DEL CONCERT AMB UN BON REGUST I AMB EL DESIG DE TORNAR-HO A VEURE L'ANY QUE VE.

Com fa ja tres anys, l'Escola i la Banda hem participat al carnaval en una carrossa i hem quedat enguany en un cinquè lloc. Tots els participants de la comparsa, que prèviament realitzaren un parell d'assajos, conduïts pel mestre de percussió Jose Alberto Sierra, feren que la Batukada que seguia a la carrossa fós la millor del carnaval.

Aprofitant l'ocasió us volem recordar que l'Escola de Música vol posar en marxa un grup de Batukada impartit per en J. Alberto Sierra. Per formar part d'aquesta agrupació, composta únicament d'instruments de percussió, no cal realitzar cap altra assignatura complementària ni tenir cap coneixement previ musical. Per això us animam a apuntar-vos-hi.

Des del mes gener, com ja sabeu, estam realitzant quinzenalment els concerts monogràfics. Els primers en començar van esser les flautes, seguides per les guitarres amb la col·laboració d'unes veus esplèndides com són na Marta Quesada, na M. de Lluc Portas i na Neus Escobar. Posteriorment vengueren els pianos i a continuació les guitarres elèctriques. També tenguem el

dels saxos en el mes de març i els instruments de vent-metall, trompeta i trombó, dins el mes d'abril.

Pròximament podrem gaudir dels monogràfics de música tradicional, clarinet i percussió, tots tres el mes de maig.

Ja per acabar volem fer-vos un avanç del que serà la Setmana Cultural de l'Escola de Música. Una setmana a on els alumnes gaudeixen de tot un recull d'activitats musicals o relacionades amb la música, i que a més està oberta a tot el poble. Entre d'altres destacar-vos que quasi tots els instruments de l'escola tendran una Master Class, una classe intensiva impartida per mestres foranis amb reconeguda experiència amb els seus instruments. També hi haurà un concert pedagògic a càrrec del grup Percu-Sax. Els més petits tornaran a fer de les seves amb la xocolata i les fruites al taller de cuina musical. La sortida d'enguany la farem a uns estudis de gravació. I per acabar la setmana farem una festa amb música, torrada i molta bauxa.

> Els mitjans de transport dels nostres avantpassats

Rafael Joan

LA RELACIÓ ENTRE ÚS DEL TERRITORI, INFRASTRUCTURA VIÀRIA I MITJANS DE TRANSPORT ÉS EVIDENT. ELS ASSENTAMENTS HUMANS AMB TOT EL QUE COMPORTEN D'OCCUPACIÓ DE SÒL I D'EXPLOTACIÓ DELS SEUS RECURSOS, GENEREN UNES NECESSITATS D'ACCESSIBILITAT I UNS MITJANS DE TRANSPORT.

Llibre de Cavalleries de les Illes Balears

Les comunicacions entre nuclis de població sempre han estat un element important en el seu desenvolupament, tant en l'aspecte econòmic i cultural com en el social; per tant, el fet de poder comptar amb una xarxa acceptable de camins i uns mitjans de transport adients és una qüestió de primer ordre.

Amb l'aparició dels primers vehicles rodats, comença l'estreta relació entre el carro i els camins, que adquiriren una gran importància.

Fins als anys vint del segle passat el transport de mercaderies i de passatgers, en quasi tota la seva totalitat, -tret dels llocs on arribava el ferrocarril o el transport marítim de cabotatge-, es feia amb aparells de tracció animal.

Existia a Mallorca, a més de les carreteres, una gran profusió de camins rurals. És molt bo d'entendre que els carruatges hi exercissin un paper molt important. Dels carruatges, se'n poden distingir tres classes: els carros de pagesia, els de transport i els carruatges per a persones.

El carro apareix a Mallorca a començament del segle XV. Els vehicles d'aquests temps eren el que podríem anomenar per a transports especials de mercaderies, transportaven mitjans de marès d'una pedrera a la vorera del mar per l'embarcament, o una gran bota de vi d'una posse-

sió a una altra i altres viatges per l'estil. Cap a finals del segle XVI comencen a aparèixer els carros al pla de manera massiva com a transport usual, però no a la muntanya ja que el seu accés estava condicionat pels camins, i no fou fins l'any 1707 que s'habilita el camí de Lluc; a la Serra de Tramuntana, poblacions com Sóller i Banyalbufar haurien d'esperar fins l'any 1847 i el 1856, respectivament.

El carro és un vehicle de tracció animal utilitzat per a transportar càrrega; està format per una empostissada horitzontal (sa sola), amb baranes o sense, proveït d'un braç central o espigó o dos braços, segons si són de parell o no, i a la part inferior du un fusell (fuell) als extrems del qual giren lliures les rodes.

Els primers carros que els pagesos varen emprar per a les feines agrícoles foren els carros de parell de roda plena. Tenien les rodes en forma de disc i s'usaren a Mallorca fins a mitjan segle XIX. Consistien en la forma més basta de carro amb una armadura de fusta molt reforçada de gran amplària en comparació amb la seva llargària, que cap avant acabava amb un triangle travessat pel braç o espigó. El carro estava estirat inicialment per bous i no seria fins el segle XIX que ho començaren a fer les mules. Tota aquesta armadura descansava damunt un fusell (fuell) als extrems del qual giraven les rodes juntament amb el fusell, fent un renou molt desagradable.

Quan es feien servir aquests carros per viatjar, s'hi col·locaven sacs de palla dedins per poder-hi seure damunt. A més, a l'hivern, es cobrien amb una vela (tela de cotó) sostinguda per cèrcols de fusta. Quan portaven la vela els anomenaven carros envelats.

Els dies de festa solemne, quan anaven al poble o es feien visites, en lloc de la vela blanca es cobrien amb una tela de color groc de palla adornada amb dibuixos geomètrics brodats amb colors vius anomenada vànova.

Les rodes d'aquests carros amb claus ressortits a la llanta, eren uns vertaders destrossadors de camins. Vista la manera com els feien malbé i a instància del Sr. José Maria Alós i Mora, aleshores Capità General d'aquestes illes, el 16 de setembre de 1825 fou despatxada una real ordre que obligava a construir els carros a la catalana, o sia, amb rodes de brèndoles i sense claus de ressortit a les llantes, i es donava un termini de sis mesos perquè els carros de roda plena les canviassin.

Una Real Cèdula de l'any 1772 del Rei Carles III, ja feia menció de les rodes d'aquests carros, i donava ordres perquè se'ls dupliqués l'impost de portatge.

S'imposaren unes contribucions anuals als propietaris dels carros que volguessin continuar circulant amb roda plena. Fer complir aquesta ordre fou molt difícil, fins al punt que es començà, per una contribució l'any 1825 de 10 rals de velló a l'any i s'acabà per una ordre el 30 d'abril de 1829 amb la quantitat de 120 rals, o sia, 6 duros. La recaptació d'aquest impost es va destinar a millorar la xarxa de camins.

Com que els carros de parell eren molt feixucs i mals de manejar (sempre tenien necessitat d'emprar dues bísties) i l'augment de la contribució afectà l'economia dels seus propietaris, molt de pagesos començaren a fer ús dels carros de transport, tant per les feines agrícoles com per viatjar.

Els carros de transport mallorquins eren els carros de feina per excel·lència de la

pagesia. Eren molt semblants als italians, fins al punt d'estar pintats del mateix color blavenc; eren de dues rodes, tenien a cada banda una barana feta de barrerons anomenada parabanda, i els estirava una sola bístia que s'enganxa entre els dos braços. Portaven a la part inferior del braç la forqueta, que podia posar-se vertical i descansant en terra quan la bístia estava aturada i el carro anava carregat, així la somada no descansava damunt l'esquena de l'animal, o també si no tenia la bístia enganxada perquè s'aguantàs en posició horitzontal. Prop de la unió dels braços amb la caixa, hi duïen un pujador de ferro. Servien tant per viatjar com per a transportar materials.

Quan l'usaven per a viatjar, se li col·locava un banc penjat a les parabandes amb unes corretges de couro amb una pell de xot damunt. Igual que els carros de parell, a l'hivern portaven una vela i els dies pluja la bístia anava protegida amb un veletó de lona que estava subjecte al primer cercol de la vela i travada a la collera de l'animal.

Amb el temps va anar evolucionant i per al transport de material en orris, com terra, pedres, grava, llenya, etc., es va emprar el carro trabuc; tenia la caixa giratòria que anava articulada damunt una estructura rígida de manera que es podia trabucar per a buidar-lo per darrere sense haver de desenganxar la cavalleria; això es feia retirant una barra de fusta o de ferro que unia les dues parts del carro mitjançant unes anelles o un altre aparell.

El carro de garbejar tenia una funció molt específica, que era la de tragar les garbes des del camp de conreu a l'era per a batre. La caixa era molt més llarga que els carros normals, cosa que li donava un poc més de capacitat; les parabandes eren de fusta i les rodes més petites. També n'hi havia que no tenien parabandes, duïen una protecció a les rodes que eren com les dels carros de pagesia. La seva càrrega normalment eren quatre cavallons (40 garbes). Qualque vegada se li afegia, a la part de davant, per damunt la bístia que l'estirava, una prolongació anomenada garbejador, i així en podia tragar unes quantes més.

El carro de torn no tenia sola, sinó unes cadenes enganxades als braços mestres per a

sostenir la càrrega, que solia ésser de bótes o altres objectes pesats. Tenia un torn per a carregar i descarregar, i el podia manejar un sol home.

L'any 1803 el Sr. Antoni Flores, fabricant de vidre, fou el primer a emprar aquest carro en el seu establiment. Els traginers es posaren totalment en contra de la seva utilització perquè perjudicava els seus interessos, ja que era un gran avanç en el transport, representava un estalvi important d'homes i cavalleries i no feia malbé

Carro de torn

el pis dels carrers, ni renou. És molt bo d'entendre el que va succeir. Si tenim en compte que abans de l'arribada d'aquest carro, els traginers per transportar botes i objectes pesats, empraven una espècie de carreta, que era una plataforma rectangular de fusta, molt reforçada, sense rodes ni braços, que rossegava pel terra; l'estirava un cavall mitjançant dues cordes fermades els extrems a unes argolles de ferro.

Galera

A finals del segle XIX, l'ús del carro era general. A més dels pagesos, era molt comú que tinguessin carro els propietaris d'establiments comercials, com ara cafès i botigues i també els hortolans d'una certa importància i els mestres d'obres, fusters, ferrers, etc.

La carretada generalment era la capacitat de la caixa del carro, que depenia de la seva grandària i de la força de la bístia que l'estirava, però en moltes coses la carretada tenia un valor determinat d'unitat i de me-

sura: la càrrega (en llenguatge col·loquial era anomenada carretada). Però s'entenia per carretada el pes que podia suportar damunt l'esquena una bístia: una carretada de calç eren 24 senalles, uns 120 quilos; dues peces i mitja de marès de gruix d'emperador (30 cm) feien una carretada; la carretada de mitjans de gruix ordinari (17 cm) eren quatre peces de 4 pams; la carretada de mitges pedres eren 8 peces de 8,5 cm de gruix; 20 quartins de vi i altres líquids feien una carretada.

Les galeres eren carruatges feixucs que empraven els propietaris rics per a tot tipus de transport, regularment des de Ciutat a les seves possessions. Qualque vegada també hi viatgen els seus criats i molt excepcionalment, els senyors.

Consistien en una caixa amb baranes i sola d'empostissada. Tenia quatre rodes: dues de petites a davant i dues més grosses a darrere, i era estirada per un o dos parells de bísties. Solien anar cobertes amb una vela blanca de cotó, quasi sempre pintades de color gris; no tenien molles o només a les rodes de davant.

El carretó, de forma molt semblant a la del carro però amb els braços corbats, era d'una construcció molt més acurada; la part interior de les parabandes estava folrada d'un teixit que semblava d'estora; a l'hivern anaven coberts amb una vela fixa d'una sola peça. Els feien servir els petits terratinents i els amos de possessió per viatjar, anar a l'església els diumenges o al poble.

De carretons, n'hi havia de dues castes: els carretons amb molles (molla de fulls), més elegants, tenien una porta a darrere i seients als costats. S'hi pujava per davant i també tenia un pujador a darrere. Els carretons bords eren els que tenien les molles més dures, la sola d'estora i el banc penjat a les parabandes amb corretges; el mateix que es feia amb els carros quan eren emprats per viatjar-hi persones, s'hi pujava per davant.

Anomenem carretets a una forma més petita de carro: eren estirats per un ase o una somereta. N'hi havia que tenien molles; els usava la gent per tragar petites càrregues i anar des del poble als trossos de terra que tenien aquí i allà.

Per identificar fàcilment els carros que circulaven pels camins, sobretot els que es dedicaven al transport de mercaderies, tots duïen al costat, clavats a la parabanda, una petita placa de fusta sobre la qual es podia llegir amb lletres marcades amb foc el nom i l'escut del poble al qual pertanyien, l'any que fou construït i un número, amb els anys la placa de fusta fou substituïda per una de metàl·lica. Aquest número el donava l'ajuntament perquè en cas de reclamació el carreter afectat pogués ésser identificat.

Mirant les dades sobre la contribució industrial de l'any 1921, podem saber que els fusters de carros es localitzaven en els municipis de Palma (2), Lluçmajor (3), Esporles (2), Santa Maria (3), Sóller (1), Inca (3), Manacor (3) i Felanitx (3).

Fins a mitjans dels anys 60 del segle passat a Esporles hi hagué fusters de carros, i eren:

Miquel Cabot Salas: tenia la fusteria al carrer Joan Riutort a la casa que avui té el número 78-80; aquest fuster usava pels seus treballs un sens fi de tracció animal fet per ell mateix.

Antoni Lladó Alemany: tenia la fusteria a la carretera, (C/ Joan Riutort, 122); l'any 1926 va construir un cotxe de morts per compte de l'Ajuntament d'aquest poble.

Amb l'aparició dels primers vehicles de motor per al transport de mercaderies i de passatgers, després l'any 1920, començà l'època que acabaria amb la desaparició dels carros i carretons, que sempre havien estat presents en la vida del nostre poble.

Bibliografia:

Antiguas historias. A. Pons. Diccionari Alcover. Carros y coches de antaño. Álbum postales antiguas de Palma.

Informacions rebudes de:

Joan Bosch
Maria Cabot
Llorenç Homar

> El raó dels externs

A ESPORLES ÉS UN EXTERN. VA NÉIXER A PALMA EL DIA DE SANT SEBASTIÀ DE L'ANY 1931. ES VA CRIAR ENTRE SANTA PONÇA, SANTA MARIA I PALMA EN EL SI D'UNA FAMÍLIA DE PICAPEDRERS; GENT, SEGONS ELL MATEIX, DE CARÀCTER FORT I RARENC, "ELS CABILES PICAPEDRERS". PER AIXÒ, D'UNA BANDA, I PEL QUE EXPLIC D'ELL L'HE DUT FINS AQUEST RACÓ. AVUI PARLAM D'EN RAFEL JUAN.

Antoni Verd Noguera

RAFEL JUAN FORTEZA, ENTRE ELS LLIGALLS DELS ARXIUS

Jo diria que més que agradar-li la història, encara que és evident que li agrada, el que li apassiona de debò és introduir-se en el passat, romandre en els arxius i llegir i tocar les fonts documentals; obrir els lligams, respectant fins i tot la pols que amb el temps acumulen.

Es va casar amb una esporlerina, na Margalida Brovera, però no es va quedar a viure a Esporles. Va ésser després de vint anys de matrimoni quan va passar a residir a aquesta vila.

Gairebé tots eren analfabets. Però això no els va impedir –eren altres temps– realit-

zar obres que avui no solament es conserven sinó que segueixen sent emblemàtiques dins la Ciutat. L'edifici del Parlament Balear, Can March del Carrer de San Miquel, Obres de Port, el Convent de la Porciúncula. El seu avi Mestre Rafael "Cabila" va ser mestre d'obres del Marquès de la Torre a la possessió de Santa Ponça.

El nostre personatge va fer la història de la seva família, que com es veu té capítols d'indubtable interès més enllà del purament familiar.

Rafael va exercir de funcionari públic en Obres públiques fins que als 60 anys es va jubilar per a poder gaudir de les seves afeccions. Encara que la felicitat mai és completa doncs, la passió pel mar no la pot gaudir; doncs la seva pell no l'hi permet. La penombra dels arxius és una altra cosa. Allí es troba com peix a l'aigua. Compensa una cosa amb l'altra.

De jubilat va estudiar llatí i paleografia. Ha

publicat articles i estudis. "Pesos i mesures antics", "Inici de la premsa política a Mallorca 1810-1814", "La medicina popular dels nostres avantpassats". Ha historiariat cementiris.

Quan Rafael es transforma en si mateix és quan t'agafa i et conta algun dels seus descobriments arxivístics. Et parla, per exemple, dels "taxadors de cossos" (una espècie d'inspectors de la hisenda eclesiàstica) o t'explica que: "els testaments del segle XIV començaven invocant al profeta Elies i que en ocasions instituïen a l'ànima com hereva". També ens pot contar moltes històries de bandolers i de moltes altres coses.

"Com diu el Profeta Elies, que és cert que hem de morir i no sempre viure, jo... faig testament dels béns que Déu m'ha donat en aquesta terra..."

Es fixa i et fa fixar-te, en les seves anàlisis i explicacions, en els petits fets que desvetllen el caràcter de les persones; les malalties, les creences de cada època, detalls que posen de manifest l'estructura social; com vivia la gent aleshores i molt especialment com moria i quin "negoci" hi havia entorn de la mort en cada moment. No hi ha dubte que el control dels cadàvers ha donat molts diners a l'Església. En aquesta línia ha estudiat la història de cementiris. "Són, diu Rafael: un lloc on reposa la història, on descansen qui han fet prosperar el poble". Les raons de néixer amb un deute de gratitud amb el passat es troben allí.

La seva erudició en matèria historiogràfica és enorme. Parlar amb ell és de gran amenitat. Aprens i esbrines les més diverses històries i anècdotes. I una cosa important, te n'adones que també sap el que ha de callar; perquè sap que no tothom és capaç d'acceptar la veritat i que la prudència aconsella no indisposar-se amb la gent sense necessitat.

Reservant-se més dades que les que em va revellar, m'explicà que, als anys trenta, pel poble circulava aquesta glosa:

En sa bomba de ses dretes
Ses aixades dels esquerrans,
Sense premis dels capellans
Esbucaren sa Capelleta.

> L'Escoleta Municipal La panera dels tresors

A l'aula dels nadons de l'Escoleta Municipal enguany s'ha prestat especial atenció a la proposta de joc anomenada "Panera dels Tresors", activitat que s'ofereix per tal d'afavorir la necessitat innata que tenen els infants de tocar, xupar, ensumar, colpejar, explorar, manipular... en definitiva, de conèixer el món que els envolta.

I segur que us demanau: **Què és aquesta Panera dels Tresors?**

Primer de tot dir-vos que anomenem tresors aquelles coses que ens resulten boniques i atractives. I els tresors de la nostra panera són objectes d'ús quotidià, de diferents materials i textures, que desperten l'interès i la curiositat dels petits i que són escollits amb la finalitat de proporcionar estímul i experiència als cinc sentits de l'infant: la descoberta i el desenvolupament del tacte, el gust, l'olfacte, l'oïda, la vista i del sentit del moviment del cos.

Aquesta panera facilita als infants poder triar allò que més els interessa i afavoreix la curiositat innata per descobrir les qualitats i novetats de les coses. Amb la panera dels tresors l'infant actua al seu propi ritme, i així aprèn sol i per ell mateix.

ENTREVISTA

> Eugènia Balaguer Estela

Nom i llinatges: Eugènia Balaguer Estela
Lloc de naixement: Palma, Mallorca
Edat: 13 anys
Equip actual: LE Esporles
Posició al camp de joc: Punta esquerra
Futbolista preferit: Ronaldinho
Llibre preferit: Harry Potter
Cançó preferida: Tota la música disco
Color preferit: Vermell
Menjar preferit: Els macarrons de la meua àvia
Beguda preferida: Coca-cola

Com i quan vares començar a practicar futbol?

De petita amb el meu pare. Després em vaig apuntar al Son Cotoner, Son Moix i també a basquet.

Què és el que més t'agrada del futbol?

La tècnica del xut, de tot tipus.

I el que menys?

Tot m'agrada, no tenc manies de res.

Trobes a faltar a més dones en el món del futbol?

Bé, més amigues que hi juguin.

Penses que algun dia es podrà arribar a equiparar el futbol femení amb el masculí, de tal manera que les jugadores professionals puguin viure del futbol?

Sí, jo crec que sí.

Creus que encara existeix masclisme en l'esport, ja que les dones futbolistes més conegudes ho són pel seu físic o per l'impacte mediàtic?

Sí, bastant.

Consideres que és més difícil accedir al futbol per ser dona?

No, no ho considero.

Creus que l'esport transmet valors d'importància per a la societat? És clar que sí.

El futbol masculí és l'esport més popular en aquest país. Què hauria d'ocórrer perquè les dones arribassin al mateix nivell d'atenció, a la mateixa popularitat?

Que totes les dones tinguin la possibilitat de jugar amb equips bons.

T'has sentit mai "diferent" dins la teua família, amics o entorn, per practicar aquest esport?

No, em tracten com sempre. Però la gent que en la vida no ha vist una jugadora de futbol troben que ets una "marimacho".

Quin missatge donaries a les nines que volen començar a jugar a futbol?

Que potser hi haurà molts de nins que es ficaran amb elles, però no li han de donar importància, perquè si ells volen fer gimnàstica rítmica els has de respectar tal com són. Si tu ets nina, al-lota o dona... perfectament pots triar l'equip on vols jugar. Li has de dir als teus pares i si et posen alguna pega tu els expliques que és l'esport que més t'agrada.

> 25è aniversari de la Biblioteca Municipal

EL PASSAT MES DE FEBRER LA BIBLIOTECA D'ESPORLES CELEBRÀ EL SEU 25È ANIVERSARI. 25 ANYS SÓN UN MOTIU PROU IMPORTANT COM PER APROFITAR I COMPARTIR TANTES EXPERIÈNCIES QUE HEM VISCUT JUNTS.

Ha estat un quart de segle de treball, de trasllats, de nous projectes, d'il·lusions, d'impotència, de lluitar pels recursos, de voler sempre fer-ho un poc millor, i tot per a què? Per fer de la lectura, dels llibres, de la literatura un plaer. Per fer que tota la gent que ha entrat a la nostra biblioteca es senti com a casa, acollida, escoltada, atesa, informada. Tots els qui hi han treballat, i treballam, ens sentim satisfets si qualche vegada heu gaudit llegint una novel·la, escoltant un conte, descobrint un autor o compartit una opinió.

Volem destacar l'exposició que muntarem, "25 anys amb tu", on a través de cartells, fotografies, objectes, carnets, llibres i escrits intentarem plasmar part d'aquesta història passada i deixar uns espais perquè els usuaris, a través de dibuixos, opinions i desitjos, poguessin dir com els agradaria que fos la biblioteca en un futur. Aquesta petita mostra s'inaugurà el dia 15 de febrer, va continuar amb un contacontes per adults a càrrec de Sandra Rossi i seguidament tots els assistents rebieren un petit obsequi i els convidarem a sopar mentre continuaven veient l'exposició. No podia faltar el pastís d'aniversari i el cava per brindar tots junts!

No ens oblidarem dels més menuts i també férem un contacontes especial per ells, a càrrec de Caterina Valriu, i convidarem a berenar a pares, mares i infants la tarda de dia 22 de febrer.

Ha estat difícil resumir el treball de 25 anys en unes quantes fotos i un parell de panells però ho férem el millor que sabíem i amb les ganes que recordassi que ha estat la Biblioteca d'Esporles i no oblidem que el seu futur serà un esforç de tots i totes.

> Els meus primers quatre anys a la Biblioteca

Olga Terrasa · Arxivera i Bibliotecària Municipal

Quan vaig començar a treballar a la biblioteca l'any 2003 va ser més per casualitat, o necessitat, que per vocació. Als últims anys les biblioteques que jo freqüentava eren les universitàries i feia anys que no posava un peu a la d'Esporles. En aquell moment la meua definició de biblioteca pública era la que tristament comparteix moltíssima gent avui en dia: un lloc on s'hi guarden llibres i els al·lots van a fer-hi un treball qualche hora baixa.

Ara he pogut comprovar que encara hi ha algunes biblioteques que confirmen la meua errada definició, però la majoria d'elles són molt més que magatzems de llibres.

Des que vaig acabar els estudis he treballat a diversos llocs i quan algú em demanava a què em dedicava sempre tenia un moment de dubte pensant que contestar: historiadora, llicenciada en història, monitora, professora, catalogadora, funcionària... suposo que ha estat una sort per mi el treballar a gust a totes elles, el implicar-me, gaudir i aprendre de cada una d'aquestes etapes.

És segur que aquesta aptitud va ser la que em va ajudar a plantejar-me la feina de bibliotecària i arxivera de manera positiva, de pensar amb tot lo bo que podia aprofitar i en tot el que s'havia de millorar. Així han estat quasi quatre anys (com passa el temps!) d'il·lusió, d'energia, d'idees, de cursos, de lluites... per intentar superar-me mes a mes, per no deixar que les incomoditats, la falta de pressupost o els pocs recursos em guanyassin, per alegrar-me cada vegada que algú es vol fer el carnet d'usuari, cada vegada que algú treu un llibre o cada vegada que som més de deu a una activitat..., en definitiva per aconseguir una millor Biblioteca d'Esporles.

Ara us puc assegurar que la meua idea de biblioteca pública ha variat cent per cent, ja no crec que sigui només un local ple de llibres i una de les nostres feines és intentar que l'altra gent tam-

bé ho cregui i ho comprovi. El concepte està canviant i ha de variar de precís per adaptar-nos als nous temps. Per molt que ens disgusti no podem anar en contra de la societat de la informació i de les noves tecnologies. Jo preferiria que un infant llegís un conte clàssic abans de mirar un DVD de Pokémon, que un jove s'interessés per n'Astèrix abans de passar-se tres hores davant la play, que els adolescents venguessin a cercar novel·les envers de passar-se tres hores al messenger i que els adults recordassin que a la biblioteca es poden trobar moltes més coses que pel·lícules. Per això hem de treballar per fomentar la lectura, l'amor pels llibres, escoltar contes, la promoció de la literatura... però no podem estar tancats a tots els altres canvis.

Per sort, al nostre poble no ens podem queixar i poc a poc anam augmentant el nombre d'usuaris (aviat arribarem als mil carnets), les estadístiques de préstec i ús de la biblioteca són bastant altes, s'han millorat les infraestructures, el públic respon bé a les activitats que organitzam i els usuaris sempre ens exigeixen més i millor servei. Per tot això hem d'estar orgullosos i contents i tenir ganes de superar-nos i d'aconseguir una millor biblioteca, un pressupost més alt, una implicació major dels polítics i de les entitats, etc.

Durant aquests anys no he estat tota sola fent feina, he tingut l'ajuda dels bons usuaris, dels amics i familiars, dels companys, dels regidors i batles, del Centre Coordinador de Biblioteques i del personal que s'ha anat contractant temporalment. Gràcies a tots ells he pogut aprendre la professió i he sabut que quan he demanat ajuda, cosa molt habitual, sempre l'he trobada.

Ara ja us puc dir que quan em demanen la meua professió dic orgullosa i sense dubtar: soc la bibliotecària i arxivera de l'Ajuntament d'Esporles.

> Activitats de la setmana de Sant Jordi

Gràcies a tots per omplir la biblioteca i per participar!!

Conte amb ombres xineses

Conte *Riure de por*, amb Vicenç Amengual

Llegenda de Sant Jordi amb Contes Bojos

Marató de contes amb el Batle

Marató de contes amb Xisco Bonet

Presentació del llibre: *1 Jornades d'Estudis Locals d'Esporles*

Presentació del llibre: *Palma i les aigües d'Esporles*, d'Antoni Gorrias

Taller de punts de llibres, amb Dolors Matas

Taller de roses de Sant Jordi

> Nova col·lecció de guies de viatge!

Vine a descobrir món a la biblioteca!
Tens a la teva disposició una nova col·lecció de guies de viatge, on podràs trobar informació de les principals destinacions de tot el planeta.

Mèxic, Noruega, Brasil, Moscou, San Petersburg, Gran Bretanya, Alemanya, Polònia, Índia, Argentina, Dinamarca, Islàndia, Torí, Nova York, Washington, Perú, Àustria, Xina, Suïssa, Turquia, Irlanda, Portugal, Costa Rica, Suècia, A més de...

Còrdova, Píneu Aragones, Tenerife, Catalunya, Toledo, Andalusia, Saragossa, Arago, Galícia, Madrid i Pirineus Catalans.

La biblioteca, després de l'interès mostrat pels usuaris, ha adquirit una col·lecció de guies de viatge, on podreu trobar informació de les principals destinacions de tot el planeta. Així que acostau-vos i a descobrir món!

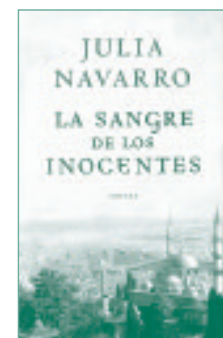

> Novetats

AQUÍ TENS ALGUNS DELS DARRERS TÍTOLS QUE HEM REBUT A LA BIBLIOTECA, SEGUR QUE N'HI HA ALGUN QUE ET FA GANES! ANIMAT A PASSAR PER LA BIBLIOTECA I PODRÀS CONSULTAR EL LLISTAT COMPLET DE NOVETATS, O BÉ EL POTS DEMANAR PER CORREU ELECTRÒNIC A LA NOSTRA ADREÇA: biblioteca@ajesporles.net

AQUÍ TENIU ALGUNS DELS TÍTOLS MÉS ATRACTIUS:

ADULTS	INFANTIL I JUVENIL	DVD	CD
<p>PALMA I LES AIGÜES D'ESPORLES. Gorrias, Antoni VIENTO Y CENIZA. Gabaldon, Diana EL CANDIDATO. Bucay, Jorge TODO BAJO EL CIELO. Asensi, Matilde VIAJES POR EL SCRIPTORIUM. Auster, Paul COMO IBA DICENDO. Buenafuente, Andreu DEIXE ESTAR ELS NENS. Leon, Donna PROFUNDIDADES. Mankell, Henning LA SANGRE DE LOS INOCENTES. Navarro, Julia EL CORAZÓN HELADO. Grandes, Almudena</p>	<p>EL PALACIO DE LA MEDIANOCHE. Ruiz Zafón, Carlos EL VIENTO EN LOS SAUCES. Grahame, Kenneth EL TESOR DEL MAQUIS. Constans i Aubert, Joan FRIDA. Winter, Jonah LAS SORPRESAS DE ELMER. Mckee, David ELENITA. Eeslin, Campbell THE MILKMAID/LA LLETERA. ANGLÈS FÀCIL AMB LES TRES BESSONES. Capdevila, Roser LA SENSACIONAL HISTÒRIA DEL MÓN. Layton, Neal EL CUERPO HUMANO. Vanderviele, Agnès CUATRO POEMAS Y UNA TARDE DE LLUVIA. Machado, Antonio CHOCOLATA. Núñez, Marisa TOTS UNS HOMES. Oltén, Manuela EL PIRATA MALASTRUC. Antón, Rocío</p>	<p>ALATRISTE PEQUEÑO PERO MATÓN ANTBULLY PINGU A LA DISCO PINGU I L'HOME DE LES NEUS MALEFICIO AMERICAN PIE. UNA FIESTA DE PELOTAS BANDIDAS</p>	<p>LES SUPER CANÇONS DE LA TELE THE CONFESSIONS TOUR. Madonna VAN MORRISON AL THE MOVIES. Morrison, Van THE SERMON ON EXPOSITION BOULEVARD. Lee Jones, Rickie AYO. Ayo SHOWGIRL. Kylie LEAVIN. Cole, Natalie NOT TOO LATE. Jones, Norah</p>

> ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

Junta AMPA CP Gabriel Comas i Ribas

A PRINCIPI DE CURS ES VAREN OFERIR MOLTES I DIFERENTS ACTIVITATS EXTRAESCOLARS, DES DE TEATRE A MANUALITATS PASSANT PER TIR AMB ARC. UN ANY MÉS ENS ADONÀREM DE LA IMPORTÀNCIA DE LA PSICOMOTRICITAT, QUE DES DE FA JA MOLTS ANYS ÉS DE GRAN ÈXIT ENTRE ELS MÉS PETITS, I SI AIXÒ SUCCEEIX ÉS PER QUALQUE COSA:

La sessió de psicomotricitat constitueix un lloc privilegiat pel nin/a on mitjançant l'expressió, la comunicació i la relació pot manifestar-se tal com és sense ser rebutjat; en definitiva, on viu en plenitud la seva expressivitat motriu, la qual cosa li produeix una gran satisfacció i felicitat.

L'objectiu fonamental: posar el nin/a en una situació que li permeti viure emocionalment l'espai, els objectes i la relació amb els altres.

La psicomotricitat la dóna en Toni Gomila, els dilluns de 16,30 a 17,30 h a la sala de psicomotricitat de l'edifici d'educació infantil.

I un any més triomfa el **taekwondo** que des de l'any passat es dóna al centre de dia els dimarts i dijous de 16,45 h a 17,45 h. Com ja sabeu és un art marcial que consisteix en moviments de

comes i braços on hi juguen la força, l'equilibri i la bellesa, tot combinat amb la concentració mental.

Es treballa l'amistat, la disciplina, el respecte pels altres i per un mateix, ajuda a valorar els esforços propis i reforça el treball en equip. L'autocontrol i l'equilibri personal és el fi que persegueix aquesta filosofia de vida, per això pot ajudar a solucionar problemes quotidians d'autocontrol, problemes com l'agressivitat, la manca d'autoestima, l'estrès, la manca de disciplina, els problemes en general de conducta.

L'activitat la dóna en Jose Luís de l'escola de Taekwondo Alexis Marin.

Per més informació vos podeu adreçar al "xiringuito" de l'AMPA a l'escola:

Horari: dilluns, dimecres i dijous, de 17 a 18,30 h

Telèfon: 971 61 12 09

Si teniu, a més, alguna suggerència, alguna queixa o algun comentari, estarem contents de parlar i sobretot d'escoltar els pares i les mares d'Esportes.

> Les gimnastes d'Esportes

Les gimnastes d'Esportes no deixen de recollir èxits. Les nines que practiquen Gimnàstica Rítmica al Centre de Dia, sota la direcció de na M. José Munar i la col·laboració de na Cecilia Romero, han disputat les dues primeres competicions de la temporada, obtenint bons resultats en ambdues. En la primera, la gimnasta Rosa del Barrio, va aconseguir la medalla de bronze en la categoria aleví; en la segona, les gimnastes Naomi Alvarado, Llúcia Rosselló, Maria Ramos, Elena Giral i Rosa Portell, es van proclamar campiones en la categoria benjamí, modalitat de conjunts, obtenint la puntuació més alta de tota la competició.

El 31 de març, aquestes gimnastes, al costat d'altres representants del Club Tollerlic Esportes, disputaren la final de

Mallorca a Andratx, on lluitaren per classificar-se per a la Final Balear que se celebra els dies 21 i 22 d'abril. El grup de gimnastes està compost per aproximadament 20 nines d'edats compreses entre els 4 i els 12 anys, totes elles són grans promeses d'aquest esport tan exigent com artístic, i dediquen 3 hores i mitja a la setmana a entrenar. Cal destacar la importància de les fites aconseguides, ja que en competicions oficials els clubs contrincants dediquen fins a 15 hores d'entrenament a la setmana. Durant aquest any, disputaran a més de les oficials, competicions amistoses amb diversos clubs i col·legis de tota la illa, fins i tot participaran en la Primera Trobada Internacional Escolar, organitzada pel club andorrà Gimnàstica Rítmica Encamp i el club Gimnàstica Rítmica Tollerlic Esportes.

> ACTIVITATS

Suyapa Ginard · Dinamitzadora juvenil

DES DEL DARRER SPORTULIS ELS JOVES D'ESPORTLES HAN FET MOLTES COSES, MOLTES D'ELLES ORGANITZADES PER ELLS MATEIXOS.

Un exemple són els **Quintos 89'**. Aquest grup de joves té com a objectiu realitzar un viatge per celebrar els seus 18 anys; per això, des de fa més de mig any, es van organitzar i han posat en marxa diferents activitats dirigides a joves de totes les edats per tal de poder treure'n benefici a més d'aportar una alternativa a l'oci juvenil del poble.

Un exemple d'aquestes activitats són les discoteques per als més petits els dissabtes a vespre, amb una gran afluència i on els joves tenen un espai de diversió. Una de les altres activitats han estat el bingo i una torrada com a col·laboració amb el Casal de Joves de Tramuntana, aquesta torrada estava inclosa dins l'activitat d'esports nocturns dut a terme dins el recinte de les escoles.

Aquests joves col·laboren i participen en totes aquelles activitats proposades per associacions i grups de joves que demandin la seva ajuda, com han estat l'ajuda que van donar als Reis d'Orient per pintar i decorar les carrosses i la realització d'una de les comparses de la Rua, en la qual quedaren en un quart lloc.

A més us demanen a tots i a totes que participeu de les seves activitats, ja que el que volen és que la seva idea de grup funcioni i que l'any que ve hi hagi el grup dels quintos 90' que participi tan activament en la vida del poble com ells.

El **Casal de Joves de Tramuntana** no ha volgut esser menys i aquest any han entrat amb molta força i amb moltes ganes de fer activitats, tallers i iniciatives en les que els més petits es veuran molt implicats.

> Punt d'Informació Laboral

Us volem informar que Esportes ja compta amb una **borsa de treball**, oberta per a totes les persones que estiguin en procés de recerca o millora de feina. En aquesta borsa s'hi inclouran demandes d'empreses d'Esportes, del SOIB, i d'altres borses de feina.

Un dels avantatges d'aquesta borsa és que les ofertes s'aniran

Les activitats realitzades fins ara han estat: les matances tradicionals a la Vilanova i el taller del porquet, un taller de malabars i una nit d'esports nocturns. A més es tenen programades altres activitats i tallers, com poden ser el taller de crespells, de titelles, de fi-mo. També programaran diverses sortides, tant en bici com a peu, acampades i campaments.

El **Casal Municipal de Joves** d'Esportes també realitza les seves pròpies activitats, al mateix temps que dóna suport i col·labora a les altres entitats juvenils i grups informals de joves que ho desitgin.

Una de les novetats més importants és que des de fa un parell de mesos tenim un futbolí, a més de la taula de ping-pong i la diana amb dards, per a tothom que vulgui gaudir d'una estona de lleure.

El tallers programats pels propers mesos són: cuina per emancipats o que estan en procés de, tornejos de màgic i de futbolí, tallers de hip hop, maquillatge II, funky i altres que puguin sorgir.

Si voleu proposar tallers, iniciatives i activitats no dubteu en venir i farem tot el possible per dur-los a terme.

La programació de les diferents activitats, iniciatives i tallers es pot consultar tant a la plana web de l'Ajuntament, al blog del Casal Municipal o al tríptic que publicam mensualment informant de les novetats més importants i de les notícies del Casal Municipal.

penjant a la pàgina web de l'Ajuntament, per tant tothom tindrà accés a totes elles.

Altres serveis que oferim són: entrevistes personalitzades, orientació laboral i segellat de la targeta d'atur.

Per a més informació o aclariment podeu cridar al **Casal Municipal de Joves:**
971 610 752

> Què fer amb el moix de carrer

És una imatge diària topar amb un moix que circula lliurement per qual-sevol espai del poble. La seva mirada intensa, de vegades amistosa, altres d'anàlisi, altres de por, ens desvetlla sempre qualque cosa de les característiques de cada una d'aquestes petites i properes feres.

Admirats per civilitzacions cultes com l'egípcia i odiats en altres èpoques com a l'Edat Mitjana, encara són un tema de controvèrsia a la nostra comunitat. D'una banda, molèsties pels renous, pels jardins amb la terra remoguda, pel robament de qualque botifarró..., i d'una altra, control de rossegadors i simpatia per aquests felins bells i independents... Són arguments moltes vegades escoltats en el nostre món actual d'idees plurals.

És innegable que a tots ens preocupa la proliferació incontrolada d'aquests felins que sobreviuen pel seu compte. Una sola moixa en 5 anys pot tenir perfectament una descendència de 40 moixets i moixetes que, a la vegada, abans de complir els sis mesos ja poden haver parit, o sigui, que posem-nos a multiplicar. Amb tot i això, la "solució" defensada per algunes administracions de retirar tots els que es pugui del carrer i sacrificar-los (cosa que s'està fent a Palma i a d'altres indrets) és ni més ni menys una matança assegurada fins a l'infinit perquè quan es lleva d'un espai un moix o una moixa, en poc temps hi arriba un altre per ocupar el seu lloc i tornem a estar en les mateixes.

L'únic lloc documentat on es va aconseguir retirar tots els moixos en els anys 90 va ser a una illa propera a Tasmània, Macquarie

Island, de poc més de 100 km² i 40 habitants... Intentar el mateix a Mallorca és impossible. No hem d'oblidar que l'origen d'aquests moixos en el nostre ecosistema és totalment humà: els tenim com a animals de companyia o per utilitzar-los com a depredadors, no? I la majoria dels propietaris de moixos i moixes amb accés a l'exterior no els tenen esterilitzats, per tant, el focus d'emissió és permanent.

No fa molts d'anys es mataben les cries acabades de néixer i adéu problema, però ara sembla que està més ben vist abando-

nar-los i obviar que existeixen. Aleshores, ens hauríem de demanar, en una societat que no es defineix com a primitiva ni termundista, que compta amb mitjans suficients (prova d'això és el pressupost destinat a festes, obres públiques, roba de disseny o cotxes de luxe) per què no generalitzar d'una vegada la solució ètica de fer un control de la població felina basat en reduir la natalitat amb tècniques com la esterilització indolora o altres mitjans humanitaris i efectius?

Hi ha molts ciutadans i ciutadanes sensibles que, de fet, ja alimenten i tenen cura d'aquests felins, i molts més disposats que col·laborarien en el manteniment de

Ester Cifre · Membre de BALDEA, plataforma balear per a la defensa dels animals

colònies controlades de moixos. Aquest és un sistema que s'està duent a terme amb èxit a molts llocs del món, com nombrosos estats dels EUA, Tunísia, Itàlia, Canadà per citar-ne només alguns, i a d'altres molt més propers com València, Barcelona, Sant Sebastià o, ja a la nostra illa, Pollença o Calvià. Persones amb anys d'experiència ens expliquen que s'ha d'esterilitzar un mínim d'un 80-90% de la colònia (al manco les moixes), aconseguir el respecte dels veïnats i vigilar-ne les condicions higiènico-sanitàries per evitar el contagi de malalties. Això exigeix una continuïtat en les campanyes, especialment durant els primers anys, fins a aconseguir estabilitzar les poblacions.

A València, on fa 10 anys que esterilitzen, han reduït considerablement amb aquest sistema el nombre de moixos als primers indrets on varen començar. A Calvià, on existeixen campanyes d'esterilització des de l'any 2000, també s'ha controlat satisfactòriament la població a alguns punts. És, sense dubte, igualment important que aquestes persones humanitàries que, amb el seu esforç diari i tantes vegades no reconegut, alimenten i protegeixen aquests animals urbans sense propietari, col·laborin amb les associacions de defensa dels animals i de l'Administració en quant a les pautes d'higiene a la via pública: no deixar restes de menjar en llocs no habilitats per a aquest fi o que malmetin la imatge del poble i donar només pinsos sec.

Una bona solució satisfactòria per a tots és possible, com hem vist; només fa falta prendre consciència, posar-se mans a l'obra i ser perseverant, com en tot.

> L'Associació Amics dels Animals-Esporles i els moixos

Des de la nostra constitució com a associació el juliol del 2005 hem intentat vetllar pel benestar dels animals del poble, sobretot dels cans i els moixos. Durant aquest període hem esterilitzat uns 30 moixos de carrer i no n'hem esterilitzat més perquè els doblers sempre són pocs.

Als moixos esterilitzats se'ls fa una marca en forma de V a l'orella esquerra per controlar quins estan operats i quins no. Quan qualcú ens crida per controlar una colònia felina els demanem com a mínim la meitat de l'operació ja que la nostra associació no compta amb mitjans econòmics suficients per fer front a aquesta gran despesa, sempre i quan tinguem doblers. De vegades els deim que han d'esperar a que ens arribin més doblers. Si qualcú està interessat en donar suport econòmic a aquesta campanya de castració i reintroducció de moixos de carrer (tant particulars com empreses) vos podeu posar en contacte amb nosaltres al telèfon 617 605 017.

Gràcies anticipades.

> Quantes vegades pot parir una moixa?

Les moixes poden tenir de tres a quatre zels l'any. Cada gestació dura prop de dos mesos, així que tècnicament, pot parir tres i quatre vegades l'any. Habitualment, ho fan dues o tres vegades si tenen accés a moixos mascles no esterilitzats, i les cadellades tenen una mitja de quatre o cinc moixets.

La millor opció, tant per una moixa domèstica com per una moixa lliure, és evitar-li el desgast que li ocasiona la gestació i el part a través de la cirurgia. L'esterilització de la moixa abans del primer zel li evitarà a més el càncer de mames en un 90% dels casos, i evidentment, la transmissió de malalties víriques de transmissió sexual i l'increment de les cadellades no desitjades que no tindran famílies que les puguin adoptar.

> 8 DE MARÇ

Suyapa Ginard, Montse Monmany i Olga Terrasa · Tècniques Municipals

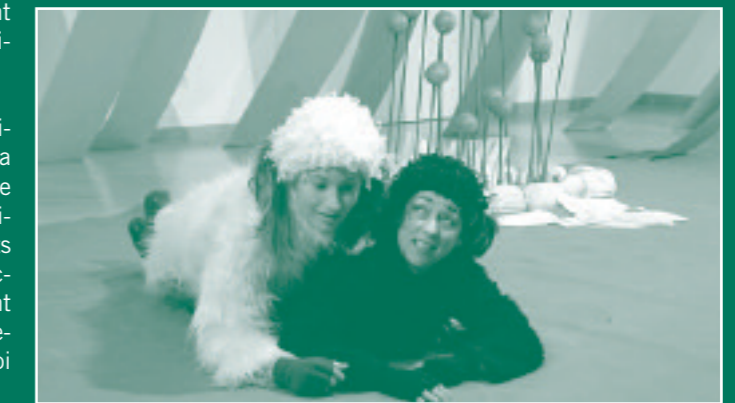
Al berenar col·loqui de dissabte horabaixa comptarem amb la presència de n'Àngels Cardona, responsable de la Secretaria de la Dona de l'Stei, que ens ajudà a conduir la xerrada i a reflexionar sobre multitud d'aspectes. El diumenge horabaixa poguérem gaudir de la representació teatral "Na Blanqueta i na Mel". Aquesta obra està basada en textos de Maria Antònia Oliver i la representen les actrius Assun Planes i Maria Rotger Fuster.

En l'origen de la commemoració del 8 de març com a Dia Internacional de la Dona, tradicionalment s'ha destacat un fet puntual: la vaga de les obreres tèxtils de l'any 1908 a Nova York. Reivindicaven una millora de la situació laboral (sous precaris, extenses jornades de treball...). Durant la vaga moriren 129 treballadores a causa d'un incendi a la fàbrica "Cotton Textil" provocat pels mateixos propietaris. El color de la tela amb la que treballaven en aquell moment era lila, que simbolitza actualment la lluita de la dona.

El 8 de març de 1911 es commemorà el primer Dia Internacional de la Dona, essent recolzat l'any 1977 per l'ONU.

Actualment aquesta situació ens pot parèixer superada a la nostra societat. És veritat que s'ha avançat moltíssim en un segle però hem de tenir present que aquest avanç ha estat desigual als diversos països del món. El que succeí a Nova York aquell 8 de març no és tan diferent del dia a dia de moltíssimes dones africanes, sud-americanes o asiàtiques.

Al nostre "desenvolupat" món tampoc s'ha acabat la feina i hem de seguir treballant per aconseguir fites dia a dia. Basta revisar un dematí la premsa per comprovar que encara estam molt enfora d'una igualtat entre sexes: diferències salarials, discriminacions, menors oportunitats de treball, desigualtat a les tasques de la casa, maltractaments... Amb aquesta realitat pensam que és important seguir celebrant el Dia Internacional de la Dona i, sobretot, seguir treballant, reflexionant i lluitant perquè arribi un dia que totes i tots siguem igual en tot i per tot.

> Excursió de la gent major d'Esporles a Pollença

> Resum de les actes

> SESSIÓ ORDINÀRIA DE 28 DE SETEMBRE DE 2006

PLA D'OBRES I SERVEIS 2007.- Es proposa sol·licitar al Consell de Mallorca la inclusió d'Esportles en el Pla d'Obres i Serveis per a 2007 amb un plurianual 2007 / 2008 / 2009 / 2010, per finançar l'obra "PISCINA MUNICIPAL D'ESPORLES FASE I (A) I (B)", amb un pressupost d'execució per contracte total de 851.358,62, i amb una despesa per part de l'ajuntament del 30%.

La proposta és aprovada amb el següent resultat:

- Set (7) vots a favor, quatre (4) del PAS-PSM, dos (2) del PSOE i un (1) d'UM.
- Quatre (4) abstencions del PP.

CONVENI IES. CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CULTURA.- S'aprova per unanimitat el conveni de col·laboració entre l'ajuntament i la Conselleria d'Educació i Cultura per a la realització de programes d'intervenció socioeducativa destinades a l'alumnat d'educació secundària de l'Institut d'Esportles.

MOCIÓ UM. LICÈNCIES SES ROTGETES.- Es proposa la concessió de llicències d'obra a la zona de Ses Rotgetes de Canet a causa del gravíssim perjudici que s'està causant a tots els propietaris que abonaren l'impost especial per construir amb totes les garanties que suposava.

La proposta és aprovada amb el següent resultat:

- Nou (9) vots a favor, quatre (4) del PAS-PSM, quatre (4) del PP i un (1) d'UM.
- Dos (2) vots en contra del PSOE.

FESTES LOCALS 2007.- S'aprova per unanimitat que les festes locals per a l'any 2007 siguin:

1. Sant Pere, dia 29 de juny de 2007 (divendres).

2. Segona festa de Pasqua, dia 9 d'abril de 2007.

> SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE 17 D'OCTUBRE DE 2006

PRESSUPOST 2006.- Es presenta el Pressupost per a 2006:

Total pressupost d'ingressos:

5.733.440,51 euros

Total pressupost de despeses:

5.504.462,32 euros

S'aprova amb el següent resultat:

- Sis (6) vots a favor, quatre (4) del PAS-PSM i dos (2) del PSOE.
- Cinc (5) vots en contra, quatre (4) del PP i un (1) d'UM.

RECONeixEMENT EXTRAJUDICIAL DE CRÈDIT.- Es proposa l'aprovació d'un expedient de reconeixement extrajudicial de crèdits i és aprovat amb el següent resultat:

- Sis (6) vots a favor, quatre (4) del PAS-PSM i dos (2) del PSOE.
- Cinc (5) abstencions, quatre (4) del PP i un (1) d'UM.

> SESSIÓ ORDINÀRIA DE 26 D'OCTUBRE DE 2006

MOCIÓ PP.- S'aprova per unanimitat prorrogar per un any més la suspensió de l'atorgament de llicències de parcel·lació i d'edificació plurifamiliar dins la zona suburbana (B) de la barriada de Son Fort, ja que encara no s'ha fet la modificació puntual de les Normes Subsidiàries.

> SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE DIA 16 DE NOVEMBRE DE 2006

AVANTPROJECTE PISCINA.- A causa dels problemes amb la delimitació del solar on s'ha d'ubicar la piscina municipal, s'ha procedit a modificar l'avantprojecte de la piscina municipal, i per tal d'adaptar-la a la parcel·la actual, es proposa aprovar

aquest avantprojecte de la piscina municipal segons el projecte redactat pels arquitectes Antoni Perelló i Pons i Antoni Vilella Socies.

La proposta és aprovada amb el següent resultat:

- Sis (6) vots a favor dels grups municipals PAS-PSM i PSOE.
- Quatre (4) vots en contra del grup municipal del PP.
- Una (1) abstenció d'UM.

SOLAR EDUCACIÓ INFANTIL.- Es proposa aprovar la delimitació del solar del qual l'ajuntament en fa cessió d'ús de 4.050 m² a la Conselleria d'Educació i Cultura per a l'ampliació del CP Gabriel Comes i Ribes.

La proposta s'aprova amb el següent resultat:

- Sis (6) vots a favor, quatre (4) del PAS-PSM i dos (2) del PSOE.
- Cinc (5) abstencions, quatre (4) del PP i un (1) d'UM.

ORDENANÇA CEMENTERI.- Es proposa l'aprovació de l'ordenança reguladora de la concessió dels drets funeraris del cementeri d'Esportles, objecte de la qual és regular la concessió per un període de cinquanta anys els drets funeraris sobre els columbaris que s'hi han construït, així com el cànon que ha de percebre l'ajuntament per aquestes concessions.

La proposta s'aprova amb el següent resultat:

- Sis (6) vots a favor, quatre (4) del PAS-PSM i dos (2) del PSOE.
- Quatre (4) vots en contra del PP.
- Una (1) abstenció d'UM.

> SESSIÓ ORDINÀRIA DE DIA 30 DE NOVEMBRE DE 2006

COMPTE GENERAL.- Es proposa l'aprovació del Compte General 2005.

La proposta s'aprova amb el següent resultat:

- Cinc (5) vots a favor, tres (3) del PAS-PSM i dos (2) del PSOE.

- Una (1) abstenció d'UM.
- Quatre (4) vots en contra del PP.

CONVOCATÒRIA SUBVENCIÓ POS.- S'aprova per unanimitat sol·licitar finançament al Consell de Mallorca, per a l'obra "Renovació asfàltica dels carrers Miquel Marquès, Quarter, Moragues, Pont de Fusta, Coter, Camí d'es Rafal, Llorenç Villalonga, camí Establidors i millora de la mobilitat per a vianants al passeig del Rei i plaça d'Espanya", amb un pressupost d'execució de 198.849,65 euros, dels quals l'ajuntament n'aportarà el 20%.

MOCIÓ UM. GESTIÓ COMPARTIDA AEROPORTS.- S'aprova per unanimitat la proposta aprovada pel Ple del Consell de Mallorca sobre la gestió compartida dels aeroports de les Illes Balears que, entre d'altres, acorda que aquesta gestió s'ha de basar en la figura d'un consorci en el qual hi participin l'Administració General de l'Estat i l'Administració de la nostra Comunitat Autònoma, a més dels diferents consells i ajuntaments en els quals s'ubiquin aquestes instal·lacions.

VIOLENCIA DE GÈNERE.- S'aprova per unanimitat el compromís de l'ajuntament en la lluita contra la violència de gènere i en la voluntat de treballar en la prevenció i eliminació de situacions susceptibles de conduir a actes que puguin tenir com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic per a les dones, així com les amenaces de dur a terme aquests actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen en la vida pública com en la vida privada. També s'aprova enviar aquesta declaració d'intencions per a que el Govern de les Illes Balears posi en marxa un protocol que possibiliti:

- a. L'atenció a les víctimes de violacions i agressions sexuals, inclosa l'atenció psicològica posterior.
- b. L'assistència forense a les víctimes en el mateix centre sanitari on han acudit les víctimes.

c. La creació d'un registre de totes les denúncies i atencions per violació i agressió sexual que permeti, a més de disposar d'estadístiques fiables, treballar més efectivament tant en la persecució dels delictes com en la seva prevenció.

TRANSPORT PÚBLIC ENLLAÇ UIB-PALMA.- S'aprova per unanimitat instar la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports a crear un enllaç des d'Esportles fins a l'estació de metro de la Universitat de les Illes Balears.

> SESSIÓ ORDINÀRIA DE DIA 25 DE GENER DE 2007

RECTIFICACIÓ INVENTARI.- Entre d'altres punts de l'inventari, s'aprova per unanimitat donar d'alta al patrimoni municipal de l'Ajuntament d'Esportles el camí de S'Esgleieta, d'uns 2.800 m², epígraf núm. 1 immobles, amb la inclusió del camí transversal.

MODIFICACIÓ ORDENANÇA RESIDUS.- S'aprova per unanimitat la modificació de l'ordenança municipal reguladora de la gestió de residus de la construcció i demolició en l'extrem que fa referència a la formalització de fiances per obres menors.

MOCIÓ DEPURADORA ESPORLES.- Es proposa, en referència a la depuració d'aigües residuals d'Esportles:

1. Que s'iniciï la tramitació de sol·licitud a la Conselleria de Medi Ambient per al finançament de la construcció d'una nova estació de depuració de les aigües residuals a un nivell secundari i terciari, per al nucli d'Esportles.
2. Que se sol·liciti a la Direcció General de Recursos Hídrics la revocació a EMAYA de la indemnització corresponent al projecte no executat, per tal que part de la inversió prevista en aquest, de més de 4 milions d'euros es destini a aprovar la indemnització per una nova EDAR a Esportles.
3. Que s'iniciïn els tràmits davant

la Conselleria de Medi Ambient per a la concessió administrativa de les aigües tractades per a la seva reutilització, una vegada que l'estació depuradora compleixi amb les condicions de tractament establertes.

4. Que, per tal de minvar el risc de contaminació, se sol·liciti la col·locació immediata d'un sistema d'afinament posterior al secundari actual.

La proposta és aprovada amb el següent resultat:

- Sis (6) vots a favor, quatre (4) del PAS-PSM i dos (2) del PSOE.
- Cinc (5) vots en contra, quatre (4) del PP i un (1) d'UM.

MOCIÓ PP.- Es proposa instar el batle per a que ordeni de manera urgent i immediata l'abonament a les distintes associacions del Patronat de Cultura, Esports i Temps Lliure les subvencions corresponents a l'exercici 2006, i per a que convoqui a les associacions per sol·licitar les subvencions del 2007.

La proposta no s'aprova amb el següent resultat:

- Cinc (5) vots a favor, quatre (4) del PP i un (1) d'UM.
- Sis (6) vots en contra, quatre (4) del PAS-PSM i dos (2) del PSOE.

> SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DE DIA 1 DE FEBRER DE 2007

AL·LEGACIONS A L'APROVACIÓ INICIAL DEL POS PER A L'ANY 2007 DEL PLA PLURIANUAL 2007 / 2008 / 2009 / 2010.-

Es proposa presentar al·legacions a l'aprovació inicial del Pla d'Obres i Serveis per a l'any 2007 ja que no contempla cap quantitat de les sol·licitades per l'Ajuntament d'Esportles per al finançament de l'obra "Piscina municipal d'Esportles. Fase 1"

La proposta és aprovada amb el següent resultat:

- Cinc (5) vots a favor, tres (3) del PAS-PSM i dos (2) del PSOE.
- Quatre (4) vots en contra del PP.

COOPERACIÓ

> La nostra població (d'octubre a març)

NAIXEMENTS 11

- Juan José García Echeverri
- Lluís Stefan Balaci
- Catherine Llinas Galiullina
- Carolina Córdoba Martínez
- Paula Mayor Far
- Marta Alzamora Tolmo
- Albert Alzamora Tolmo
- Josep Marquet Garau
- Mateu Morro Perelló

DEFUNCIONS 2

MATRIMONIS 10

Albert i Marta Alzamora

Josep Marquet Garau

Mateu Morro Perelló

AGENDA LOCAL 21

> Espai 21

Pere Soberats · Espai 21

EL PASSAT 31 DE MARÇ DE 2007 ES VA CONSTITUIR EL FÒRUM CIUTADÀ D'ESPORLES. A LA REUNIÓ ES VA PRESENTAR EL DIAGNÒSTIC D'ESPORLES I UN RESUM DE LES ENQUESTES REALITZADES A 175 PERSONES DEL POBLE.

A més també ens assegüem per fer una mica de feina en grups i parlar sobre els punts forts i febles del municipi. Sorgiren comentaris i opinions molt interessants que han ajudat a completar el Diagnòstic final, que ha estat aprovat pel Comitè Especialitzat de l'Agenda Local 21 del Consell de Mallorca, el dia 19 d'abril del 2007.

El diagnòstic i les enquestes posen la base per treballar pel Pla d'Acció. Un nou document que servirà per decidir les actuacions necessàries que s'han de dur a terme per millorar els punts febles que entre tots hem trobat.

Amb aquest escrit volem donar les gràcies a totes aquelles persones que heu participat i us heu implicat en un procés que persegueix la millora del municipi i el benestar de totes les persones.

Recordau que podeu participar en tot moment, fent-nos arribar els vostres suggeriments, tant a l'Ajuntament com a l'Espai 21.

> Voluntaris a Nicaragua

Vicenç Vidal Matas · Membre d'Esportles al Món

ELS DARRERS ANYS HEM VIATJAT A SAN RAMÓN DIFERENTS VOLUNTARIS DE LA ONG ESPORLES AL MÓN PER COL·LABORAR EN ELS PROJECTES QUE ES FINANÇAVEN DES D'ESPORLES. AIXÍ, ELS VOLUNTARIS HEM CONEGUT LA REALITAT SOBRE EL TERRENY, POSANT NOMS A LES XIFRES, VIVINT I COMPARTINT LES HISTÒRIES DEL DIA A DIA; REBENT UN FORT IMPACTE PERSONAL DE CONÈIXER DE PRIMERA MÀ LES DIFERENCIES NORDSUD.

i equipament del menjador infantil de la comunitat de Tapasle. Així es pretén millorar el menjador per afavorir unes millors condicions alimentàries de la infància de la comunitat.

A més, dins el grup de joves hi ha tècnics de diferents camps que desenvoluparan altres accions de cooperació com estudis de necessitats de les comunitats, recursos per realitzar turisme solidari a la zona, cultiu i distribució mitjançant comerç just de cafè ecològic, reciclatge de professors etc. tot per col·laborar i establir noves vies de cooperació entre Esportles i San Ramón.

Aquests viatges han permès la creació de vincles entre Esportles al món i ACNAS que ara permeten pensar en donar una pas més i organitzar un voluntariat internacional amb garanties per aquest estiu.

Abans de partir cap a Nicaragua es realitzaran a Esportles tot un seguit d'activitats de recaptació de fons, un curs de formació pels voluntaris, recollida de material escolar i medicaments per ACNAS, etc. Per les quals demana'm màxima participació.

Aquest primer grup de voluntaris internacionals estarà format per una vintena de persones, entre ells, membres de la ONG, joves del poble i alguns tècnics municipals.

La primera activitat realitzada pels joves fou la barra solidària de Carnaval que generà 1.700 euros de benefici. Gràcies a tots!

Els objectius del voluntariat seran, a gran trets:

- Donar a conèixer altres realitats als joves d'Esportles.
- Fomentar el debat nord-sud.
- Enfortir l'agermanament entre Esportles i San Ramón.
- Fomentar els valors de la solidaritat i la cooperació.

El 28 d'abril es celebrà el dia de San Ramón coincidint amb un plegat d'actes, entre ells, el ja tradicional sopar solidari anual d'Esportles al Món i el primer concert/berbena solidari.

És a dir, que els voluntariats coneguin la realitat d'un país integrant-se en el desenvolupament d'un projecte mitjançant el contacte directe amb la realitat i la convivència amb els habitants de la zona, per un cop a casa explicar-ho i divulgar-ho al poble.

Un cop consultades les necessitats de ACNAS i les possibles accions a realitzar per part dels joves, s'ha marcat com a prioritat que els voluntaris, durant el mes d'estada a Nicaragua, participaran en el procés de rehabilitació

Montse Monmany

> El Centre d'Estades Diürnes participa amb el Carnaval

Durant el mes de febrer els usuaris del Centre de Dia participaren en un taller de disfresses on es confeccionaran capells i corbates de paper i el passat 16 de febrer tots ells sortiren disfressats a celebrar el Carnaval fent una volta i acabant prenent un refresc damunt el passeig.

El mes de març hem fet un taller de cuina per celebrar les properes festes on s'han fet: panades, crespells, rubiols...

Volem agrair la participació de tots els usuaris així com a tot el personal del centre i la col·laboració dels familiars que ens donen suport per poder fer possible la realització d'aquestes activitats que ens demostren que són tan positives.

> Campanya sobre l'Ús Racional del Medicament

El 3 de maig a les 18:00h va tenir lloc al Centre de Dia una xerrada sobre l'Ús Racional del Medicament duta a terme per un farmacèutic de la Direcció General de Farmàcia, amb l'objectiu de millorar el coneixement dels ciutadans sobre el correcte ús de la medicació en la gent gran.

> Taller per a familiars cuidadors

El mes de maig tindrà lloc un taller per a familiars cuidadors de gent gran en el qual es vol oferir un espai teòric i vivencial a aquelles persones que dediquen una part important del seu temps a la cura d'algun familiar.

Amb un total de 12 hores i al llarg de 8 sessions, el taller es dividirà en dos blocs, en primer lloc es farà feina damunt els aspectes més teòrics i després es compartiran experiències, dubtes, pors i alegries vers al dia a dia amb la persona dependent.

Per a més informació i inscripcions del 10 al 27 d'abril podeu contactar amb Serveis Socials. Tel: 971 611 804.

> Suport psicològic per a familiars de malalts d'Alzheimer o altres demències

Degut a l'acceptació que va tenir l'any passat el projecte de suport a aquests familiars, enguany hem considerat necessari posar en marxa un altre cop aquest projecte, per això, si ets familiar d'un malalt d'Alzheimer o altres demències i vols compartir coneixements, sentiments i experiències amb altres persones en la mateixa situació, et convidam a participar en els grups d'ajuda que fem per segon any consecutiu.

Som gent que pot entendre la teva situació i ajudar-te a dur-la millor.

Telèfon Serveis Socials: 971 611 804

Què són els Serveis Socials?
Un servei social és un treballador que ajuda a millorar el benestar social dels ciutadans i ciutadanes sota el principi d'equitat, i a organitzar la seva qualitat de vida.

Serveis que es presten:
- Servei d'informació i orientació
- Atenció a persones discapacitades, famílies o grups que presentin demandes socials en general, valorant i orientant a cada persona al recurs més adequat a la seva necessitat.

Servei d'Ajuda a Domicili (i Suports a la Unitat) de Convivència
Desenvolupa actiudades de caràcter domèstic, social i personal, dirigides a persones o famílies que presentin dificultats per a realitzar les seves activitats quotidianes, amb la finalitat de facilitar la seva autonomia i la pertinença al seu entorn. Com ara, suport de Tasca domèstica, famílies, Teleassistència, Menjar a domicili i altres Ajudes tècniques.

Servei de Prevenció i Inserció Social
Presta suport personal i tècnic, tractant conjuntament amb famílies que pateixen un problema social per evitar la major forma de recerca: no realitzant un treball de suport i mobilitant recursos i prestadors. Desenvolupa activitats, iniciatives o col·labora, sempre a la defensa i promoció de valors de més societat i inclusió i la participació i integració de persones i grups en la vida social.

Menjador Social
És un recurs adequat a persones majors, en especial a aquelles que pateixen les necessitats d'alimentació, companyia i relació amb l'entorn més proper. Es menja que es serveixen compres amb totes les garanties de sanitat, higiene, conservació, varietat i equilibri dietètic.

Juventut
- Educació de ciutadans
- Compensació de privacions
- Inserció social i laboral
- Casal de joves
- Desenvolupament
- Subvencions

Dona
- Informació i orientació
- Atenció a la víctima
- Conciliació de la vida familiar i laboral
- Planificació de gènere

Família
- Casos d'abús
- Suport socioeducatiu
- Treball social
- Suport psicològic
- Ajuda a famílies afectades

Gent major
- Centre de dia
- Atenció social
- Atenció a domicili
- Teleassistència
- Actius i residents
- Tutors socials

I molt més...
- Ajuda econòmica
- Atenció personal
- Atenció social
- Atenció a discapacitats
- Atenció a malalts

> Coneixes el teu poble?

Pistes:
Guillem i Jaume
Menjua
Trentena

> Solucions del número anterior

SAPS ON ÉS?

Plaça d'Espanya

PERSONATGE MISTERIÓS

Pep Barona

Test esporleri

1. Sabeu on es troba el Puig de Ses Forques?

- a. A Son Tries
- b. Al Port des Canonge
- c. A Son Tugores

2. Què significa Alpic?

- a. És un joc de cartes
- b. És l'antic nom de Sa Granja
- c. És una muntanya d'Esporles

3. On es troba el talaiot de "Es Caragol"?

- a. Al comellar de Ses Puces
- b. A Son Malferit
- c. A Superna

4. Quin any va ser beneïda l'actual església parroquial?

- a. Al 1923
- b. Al 1914
- c. Al 1931

5. Sa Font Figuera, a més d'una possessió del Port de Valldemossa, és una font que hi ha Esporles. Sabeu a on està situada?

- a. A Son Ferrà
- b. A Sa Casanova
- c. A Son Poquet

6. Si pujam pel comellar de Ses Puces, a on arribarem?

- a. A la Mola de Son Pacs
- b. A la Mola de Planícia
- c. A l'Ermita

Solucions al test d'aquest número

- 3. b
- 2. b
- 1. c

Dites

El que no mata engreixa.
Tinc gana! ... Menjant una cama!
D'amics, pocs i bons.
No hi ha millor sord, que qui no vol escoltar.
Això s'acabarà com el rosari de l'Aurora.
Totes les masses piquen.
Això són vuits i nous i cartes que no lliguen.
Entre poc i massa la mesura passa.

> Poesies

SA FONT DES RAFAL

Bella font,
que tan abandonada et trobes,
em deixares uns records,
que estan ben dintre el meu cor.

Mon pare i mo mare,
els germans i amics,
collint flors silvestres,
pujant pel camí, les veus de les famílies,
per dintre l'oliva,
beneïen sa terra,
i tot el cel tan clar,
et record de vegades,
com una blanca flor,
que ho eres d'hermosa,
fonteta dins el bosc.

Les alzines,
ombrejaven tot aquell trosset de pau,
i els batzers coberts de mores,
alegraven als infants.

Les paneres ben rebents,
de fruits del temps,
que posaven en fresc,
i recollíem després.

Ai! quina aigua més fresca,
repetia la gent,
i els infants als pedrissos,
berenaven bonament.

Tauleta de pedra,
fonteta i siquieta,
que és estat de voltros,
i de la vostra bellesa.

Isabel Vich Moranta
11 de juliol de 1983

> Glossa

AL GRUP EXCURSIONISTA D'ESPORLES

Grup excursionista d'Esporles és el nom d'una entitat que a Mallorca ha estimat, la té entre dues borles. Guiats pel gran Bernardí fa més de vint-i-dos anys amb el cor sense paranyes surten tots per fer camí.

En aquest temps com cada any els del grup aquí reunits tots es xuparan els dits i no serà de pa amb all. Com el nostre Rei en Jaume també han conquistat tot l'illa amb botes gaiati i motxilla han fet cim i en ploure balma.

En Joan de Ca'n Madó i na Margalida cuinera alta han pujat la senyera per fer un menjar tan bo. Sípia amb mel i sobrassada per començar el camí i per acabar vull dir res hi ha com l'ensaïmada.

Entre els seus associats hi ha metges i infermeres pels trencats i les gateres recepten caminar aviat. I psicòlegs i mecànics i altra gent de mal parlar quan vos volen arreglar empen martells sense "mànic".

També n'hi ha que fan cases i altres que són funcionaris podeu passar deu rosaris els cridareu tots de bades. Mos queden els pensionistes han après viure de "cuentos" encara que fent "lamentos" tot l'any viuen com turistes.

De sempre i fins enguany rodolant tots per Mallorca d'una terra abans xorca l'heu prenyada sense engany. Ara amb el vostre amor omplint valls i torrenteres heu obert murs i barreres i en teniu un gran honor.

Dins els ulls de grans belleses ses muntanyes s'han mirat

RECORDS

Vila Vella i Vila Nova,
totes dues gentils sou,
que formau una vileta,
la més bella d'aquest món.

Vos guarneixen ametllers,
oliveres també flors,
i els vostros típics carrers,
estan brodat de records.

Placeta tranquil·la amb la "Filadora",
que hi fila de bé aquesta filoa,
fila somnis tendres,
de joves i de nins,
de pares i mares,
també dels padrins.

L'Hostal molt antic,
i el Convent molt gran,
em duen records que no tornaran,
de quan era nina,
que seia en els bancs,
els bancs de l'escola,
de fusta i color blanc,
amb Sor Juaneta que anava tocant,
una castanyeta plena d'humildat.

Ens donava confits quan ens ensenyava,
i cançons antigues ella ens cantava.

Brotet d'olivera,
poblet de muntanya,
passeig tapissat,
per la nostra infància.

Torre de Sant Pere,
esglesia d'or,
en tu reina el silenci,
en mi reina el record.

Font de Son Tries,
que tens l'aigua tan clara,
les padrines venien,

i a les teves piques,
hi feien sa bugada,
deixaven els perfums,
d'aquelles robes blanques,
rentades amb sabó,
que elles mateixes feien en les
antigues cases,
també portaven l'aigua fresca amb
gerres artesanes,

duien airoses les gerres,
falagueres caminaven,
aquelles braves pageses,
aquelles pageses maques,
amb el rebosillo blanc,
el gipó amb les botonades,
les espardenyes d'espert,
i aquelles faldes tan llargues,
ens deixaren els records,
dels dies que aquí passaren.

Neixen poncelletes en la pau del vall,
que com a roses belles,
demà es veuran.

Torrent de Sant Pere,
brau i generós,
quan l'aigua passa,
ens du les cançons,
dels pintors que pinten,
els teus tremolors,
quan l'aigua va rotja,
sentim la remor,
i quan el sol et besa,
ets d'un verd color,
quan erem infants,
per les botedores,
corriem depressa,
com papallones.

Vila Vella Vila Nova,
totes dues gentils sou,
que formau una vileta,
la més bella d'aquest món.

Isabel Vich Moranta
16 de gener de 1980

visca el nostre gran amor
i fruit d'aquesta llavor
Esporles la nostra vil·la.

Antoni Bauçà, tardor 2006

Baixada del Coll de Sa Trona (Serra dels Teixos)

ENTRAM A LA CUINA DE...

> CA'N TONI

Calamars especials

INGREDIENTS:

Calamars
Tomàtiga triturada
Oli d'oliva
Alls
Sal
Pebre bo
Llimona
Brandy
Julivert

Saltegeu els calamars dins una paella amb un rollet d'oli d'oliva i alls. Al cap d'uns minuts poseu-hi sal i pebre bo al gust i unes gotes de llimona.

Després ho heu de flamejar amb un poquet de brandy, i afegiu-hi una picada d'all i julivert, i la tomàtiga triturada. Ho heu de sofregir fins que la tomàtiga estigui ben cuita.

Ja veis que aquesta recepta és molt senzilla i fàcil de preparar però queden uns calamars boníssims! En Toni ens recomana que surt encara millor si els calamars són de potera, i si són pescats al Port d'es Canonge, ja ni en parlem.

Esperam que sigui del vostre gust.

Bon profit!

MIRADA ENRERE

Era l'any 1982 quan es va celebrar la primera elecció de "Miss Esporles". El Colisseu va quedar petit i es haver de recórrer al vídeo per oferir la retransmissió al nombrós públic que va quedar literalment al carrer. A la fotografia podem veure a n'Ana Castro Beltrán, primera miss esporlarina.

18 años, cordobesa, muy filigrana.

«Miss Esporles 82», escollida per sus respectas Damas de Honor.

Por primera vez entra Esporles en el circuito de «Miss Mallorca»

Lágrimas, saborcillo popular y Ana Castro Beltrán «Miss Esporles 82»

FERNANDO MERINO

El teatro «Colisseu» registró el domingo noche un lleno hasta los techos, con motivo de la elección de la guapa del lugar. Continuaba de esta manera el camino emprendido la pasada semana en «Ca'n Tria Tàrraco» (su lugar) la elección de «Miss Esporles 82» y se celebró de conducirnos el 7 de agosto a Tagomago, donde se procederá a la elección de «Miss Mallorca» y «Miss Baleares» 82.

que justificada debido a ser ésta la primera edición, en la historia del certamen, en la localidad de Esporles antró en el circuito de «Miss Mallorca».

El ambiente era de sano sabor popular, proclamiéndose con unas manifestaciones de júbilo y «borbotos» entre los espectadores. Cima realmente cálida, primera a más no poder, muy a tono con el marco, la fanfarria y los aplausos del presentador.

Una buena recepción disfrutaron en traje de calle, sifón y banador, dando como resultado la elección de María Teresa Navarro y Lina Fog Torres, como segunda y primera Damas de Honor respectivamente. Por 116

Ana lleva dos años pasando noches en «San Ferran».

votos, fue proclamada «Miss Esporles 82». Ana Castro Beltrán, 18 años, cordobesa y Orosio hace once residente en la villa vecina de Estableny.

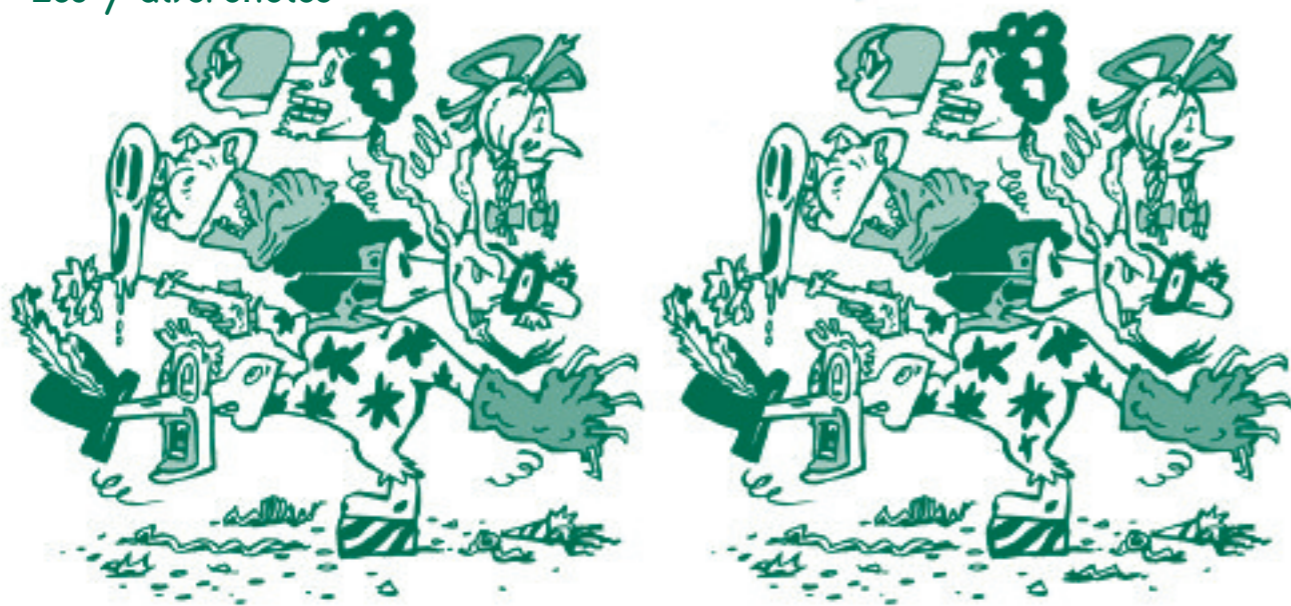
Testigo de excepción, fue un público invitado (un millón, variedad que se podrá sobre el escenario) quizás por «velas encendedor» y que ni se animó, cuando las bellezas galardonadas vistieron banda, capa y corona entre lágrimas de emoción y expresivos «pa» «no-he-é-puto, coño».

Ana Castro Beltrán, firme candidata a «Miss Fotopé», tiene muy claro que la mayoría será azafate y que Camilo Seoán le gusta la caridad. En los asuntos de pelar la pata, «bueno, tener sus palabras». Desde luego Ana tiene un carácter fuerte y está segura de que su personalidad no se verá afectada por esta elección. Lea, y en especial novelas policácas. La paella es su plato favorito. Licha, melé, una alperza y ocho, tiene ojos verdes y pelo castaño. No tiene novio a la vista.

Retall de Diari cedit
per Aina Oliva

PASSATEMPS

> Les 7 diferències

AGENDA

Biblioteca Municipal d'Esporles · C/ del Quarter, 39
Tel. 971 610 000 · biblioteca@ajesporles.net · http://www.ajesporles.net

> **Horari apotecaria** 971 610 179
de dilluns a divendres de 9,00 a 13,00 hores i de 17,00 a 20,00 hores. Dissabtes de 9,00 a 13,00 hores. Festius de 10,00 a 12,00 hores

> **Horari oficines Ajuntament** 971 610 002
de dilluns a divendres de 8,00 a 14,15 hores i dimarts i dijous de 18,00 a 20,00 hores

> **Horari Biblioteca Municipal** 971 611 000
de dilluns a divendres de 16,00 a 20,00 hores

> **Horari Punt d'Informació Juvenil i Laboral** 971 610 752
dimarts, dimecres i dijous de 9,00 a 13,30 hores
dimecres, dijous, divendres i dissabte de 16,00 a 21,00 hores

> **Horari Benzinera** 971 610 191
De dilluns a dissabte de 6,30 a 21,00 hores

> **Horari misses** 971 610 205
PARRÒQUIA SANT PERE: dimecres i divendres a les 19,00 hores. Dissabte a les 19,30. Diumenge a les 9,30 (Vilanova) i a les 12,00 (Vilavella).
ESGLEIETA: dissabtes a les 18,30 hores

> **Horari correus** 971 619 137
de dilluns a divendres de 8,00 a 13,00 hores. Dissabtes de 8,00 a 11,30 hores

> **Horari centre de dia** 971 611 804
de dilluns a divendres de 8,00 a 19,00 hores

> **Horari Serveis Socials** 971 611 804
dilluns i dimecres de 9,00 a 11,00 hores. Dijous de 17,00 a 19,00 hores

NOU PORTAL A ESPORLES PUBLICITAT

Obertura d'una agència d'assegurances i inversions a Esporles

S'HA OBERT UN NOU PORTAL A ESPORLES, L'AGÈNCIA D'ASSEGURANCES I INVERSIONS AULÍ, AL CARRER JOAN RIUTORT, NÚM. 38.

És una agència que funciona des de fa molts d'anys, amb molta de tradició i des de sempre vinculada al poble. La va posar en marxa en Bernardí Aulí, qui la va gestionar gairebé quaranta anys. Fa uns anys, va passar a les mans del seu fill Guillem Aulí, molt il·lusionat en donar-li un nou impuls. Aquest impuls, ens explica en Guillem, continua amb l'obertura d'aquest espai, pròxim i especialitzat, amb el qual pretén que la gent del poble hi pugui anar per qualsevol consulta-assessorament, comparativa de preus, dubtes, gestió en cas de sinistre... sense haver d'anar a Palma o fer-ho per telèfon, cosa que de vegades és complicat. Es dediquen a tot tipus d'assegurances, des de la protecció dels béns fins a la constitució del patrimoni, estalvi, inversió, vida, unit linked, pensions, automòbil, casa i comunitats, salut, accidents, comerç i oficines, decessos...

A l'agència també hi podeu trobar els millors productes del mercat, tant en cobertures, com en servei, com en preu, per poder adequar les millors ofertes asseguradores i d'inversió a cada cas, de manera personalitzada. Ara, també s'ofereix un 25% de descompte en l'assegurança de la casa i un 15% en la del vehicle.

Per acabar, en Guillem, ens diu que vol agrair a tots aquells que durant anys han dipositat la seva confiança en ells, primer en el seu pare i actualment en la nova agència.

Molta sort en aquesta nova etapa i que la vostra presència ajudi a configurar i completar un poc més el nostre poble.

> LA FOTO

La darrera "manifestació" arquitectònica que s'ha aixecat aquests darrers mesos a Esporles és aquesta "espectacular" edificació que pertany a l'IMEDEA.

L'antic "camp de bolls" de les escoles velles, on molts i moltes varen passar els esplais quan encara estaven en funcionament, ja és història. Al seu lloc, podem contemplar un "impressionant" buc rectangular de dimensions considerables, tota una oda als edificis "funcionals i pràctics".

Evidentment no caldrà esmentar totes les seves "qualitats artístiques" ja que, com ja potser hauréu pensat, no són la seva principal finalitat. Per què ho hauríem de fer? Si pràcticament passa desapercbut; de ben segur que ningú se n'ha adonat de la seva construcció... i a més, està tan amagat a la vista...

Sigui com sigui, ja és part d'Esporles i només per aquest motiu et volem dir... **BENVINGUT!**

Magdalena Sastre

